

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/49495

66-12

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 21/10/2021 17:12
Sayı: E-120.07-
GİD 0899910
505

Sayı : E-54045643-610-2719776

Konu : Soru Önergesi (7/49495)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 31.08.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.864201 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Av. Murat BAKAN'a ait 7/49495 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş 7/49495 (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 99F8D72A-08ED-4E2C-B17C-0FAC2FC1C38D

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-cbys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Köksal BİRİCİK

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. MURAT BAKAN'A AİT 7/49495 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız su kaynaklarının tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğe karşı korunması amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği çerçevesinde; tarımsal kaynaklı kirliliğin tespiti ve Nitrat Hassas Bölgelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye genelinde 2.520 yerüstü, 2.316 yer altı suyu olmak üzere toplam 4.836 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. İzleme çalışmaları 20 adet Mobil Laboratuvar ve mobil cihazlarla yürütülmektedir. Analiz sonuçları web tabanlı Nitrat Bilgi Sistemine (NİBİS) kaydedilmekte ve eş zamanlı olarak takip edilmektedir. Veriler tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti ve nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmalarında kullanılmaktadır. Gediz Havzasında 28 yerüstü, 201 yer altı suyu olmak üzere toplam 229 istasyondan oluşan bir izleme ağı mevcuttur.

2017 yılında yayımlanan 2016/46 sayılı Sulara Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliğinin ekinde yer alan İyi Tarım Uygulamaları Kodu ile kirliliğin önlenmesi amacıyla çiftçilerimizin alması gereken önlemler belirlenmiştir.

İyi Tarım Uygulamaları Kodunun yayımlanması ile belli büyüklüğe sahip bütün yeni hayvancılık işletme başvurularının hayvansal gübre deposu ve hayvansal gübre yönetim planı ile projelendirilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Mevcut hayvancılık işletmelerinin ise dört yıllık süre içerisinde İyi Tarım Uygulamaları Koduna uyum sağlamaları gerektiği mahallinde ilan edilerek işletmelere duyurulmuştur.

Ülke genelinde nitrat kirliliği izleme sonuçlarına bağlı olarak Nitrata Hassas Bölgelerin (NHB) belirlenmesi çalışmalarına devam edilmektedir. TÜBİTAK MAM ile yapılmakta olan çalışma ile 3 yıllık süre içinde 25 nehir havzasında NHB'ler belirlenmekte, bu bölgelerde uygulanacak Eylem Planları hazırlanmaktadır. Eylem Planları NHB'lerin ilan edilmesinden sonra uygulanmaya başlanacaktır. Proje kapsamında Gediz Havzası pilot havza olarak seçilerek havzada NHB'ler belirlenmiş ve kirliliği önlemeye yönelik Nitrat Eylem Planı hazırlanmıştır.

Su kaynaklarında kirlilik durumunun belirlenmesi ve su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Bakanlığımızca birçok çalışma yürütülmüş ve halen de yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından 2015-2017 yılları arasında yürütülen "Günlük Maksimum Toplam Yük Yaklaşımının Gediz Havzası'nda Uygulanması Projesi" ile, Gediz Havzası'nda yerüstü su kaynaklarında hedeflenen su kalitesi aşılmaksızın kabul edebilecek günlük kirletici yükün hesaplanmasına yönelik örnek bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında, öncelikle noktasal ve yayılı kirlilik kaynakları belirlenmiş, daha sonra su kütlesi bazında temsil edici olarak seçilen alıcı ortam izleme noktaları ile noktasal kirletici unsurların deşarjlarından mevsimsel olacak şekilde 4 dönem numuneler alınarak izleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Havzadaki yerüstü su kaynaklarının ve deşarjların mevcut durumunun belirlenmesini takiben Gediz Havzası'nda hedeflenen su kalitesi durumuna ulaşılabilmesi için uygulanması gereken alıcı ortam bazlı deşarj limitlerinin hesaplanmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, ABD, AB ve Japonya'da uygulanan yaklaşımları dikkate alarak çeşitli senaryolar dahilinde noktasal ve yayılı kirlilik kaynakları için izin verilebilecek maksimum kirlilik yükleri belirlenmiş ve noktasal kaynaklar için alıcı ortam bazlı deşarj limitleri hesaplanmıştır. Proje

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

süresince düzenli olarak gerçekleştirilen Çalışma Grubu ve Yönlendirme Kurulu Toplantıları ile, yapılan çalışmaların detayları ve sonuçlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da dahil olmak üzere ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile paylaşılmış ve fikir alışverişinde bulunulmuştur.

İzmir İlinin yer aldığı Gediz Havzası da dâhil olmak üzere Ülkemizdeki 25 nehir havzasında “Türkiye’de Havza Bazında Hassas Alanların ve Su Kalitesi Hedeflerinin Belirlenmesi Projesi” kapsamında azot ve fosfor kirliliği açısından hassas su kütleleri belirlenmiş ve drenaj alanları kentsel atık su kirliliği açısından hassas alanlar ve tarımsal kaynaklı baskının yoğun olduğu nitrata hassas alanlar olarak tasnif edilmiştir.

Hassas alanlarda su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik su kalite hedefleri ve hedeflere ulaşılması için alınması gereken tedbirler de ortaya konulmuş, sorumlu kurum/kuruluşlar belirlenmiştir. Buna göre;

- Nüfusu 10.000 ve üzeri olan kentsel hassas alanlarda azot ve fosfor giderimi yapılacaktır.
- Nitrata Hassas Alanlarda iyi tarım uygulamaları yapılacak ve Eylem Planları hazırlanacaktır.
- Erozyon riski orta ve üzeri şiddette olan alanlarda ise ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve rehabilitasyon tedbirleri uygulanacaktır.

Ayrıca, 2015-2017 yılları arasında Gediz Havzası’nda “Yeraltı Sularının Miktar ve Kalite Özelliklerinin Ortaya Konması ve Değerlendirilmesi Konusundaki Uygulamalar: Gediz Havzası Örnek Çalışması” yürütülmüştür. Proje kapsamında Gediz Havzası’nda toplam 76 adet yeraltı suyu kütlesi belirlenmiştir. Belirlenen 76 yeraltı suyu kütlesinde, 110 noktada 151 kalite parametresi, 145 noktada ise miktar bakımından 3 dönem boyunca izleme yapılmıştır.

Su kaynaklarının korunması için Bakanlığımız tarafından Ülkemizdeki Kuraklık zararlarını asgariye indirebilmek amacıyla kuraklık öncesi, esnası ve sonrasında alınabilecek tedbirleri belirlemek ve ilgili kamu kurumlarını yönlendirmek amacıyla Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmaktadır.

Ülkemizin 15 havzasında Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmış olup, 10 havzada ise çalışmalar devam etmektedir. 2023 yılı sonuna kadar 25 havzanın tamamında Kuraklık Yönetim Planının hazırlanması hedeflenmektedir.

Kuraklık Yönetim Planları kapsamında, kuraklık analizleri, iklimsel ve hidrolojik modelleme çalışmaları, sektörel etkilenebilirlik analizleri yapılmakta, kuraklık haritaları hazırlanmakta, kuraklık veri tabanı oluşturulmakta ve kuraklık riski açısından alınması gereken tedbirler belirlenmektedir.

Kuraklık Yönetim Planları ile hazırlanan tedbirler içeriğinde tarımsal faaliyetlerde kullanılan suyun tasarrufuna yönelik sulama sistemlerinin verimliliğinin artırılması, kurak dönemlerde ürünlerin sulama gereksinimleri bakımından ve su kısıtına tepkilerine göre önceliklendirilmesi, kurak dönemler için havza genelinde sulama rotasyon planlarının oluşturulması ve kurak dönemlerde uygulamaya konmasına gibi tedbirler sunulmaktadır.

Gediz Havzası için hazırlanan havza ölçekli planlara ilişkin eylemler hem havzada yer alan İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları, hem de Gediz Havza Yönetim Heyeti tarafından düzenli olarak takip edilmekte ve değerlendirilmektedir.